

Universitätsbibliothek Paderborn

**Theses Historico-Theologicae In quibus expenditur an
verè dicatur: Lovanienses sunt condemnati per Decretum
SS. Domini Nostri Innocentii XI. Proscribentis LXV.
Articulos?**

Huygens, Gommarus

Lovanii, [1683?]

Conclusio Septima. Amplius expenduntur argumenta quibus Adversarii
conati fuerunt impedire, ne quatuor primæ propositiones proscribentur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40472

nientes egerunt ut quatuor illæ propositiones condemnarentur, ita adversarii egerint ne
condemnarentur non ergo Lovanienses in illis dicendi sunt condemnati, sed Adversarii;
Is namque dicendus est condemnatus, contrà quem, non verò secundum quem judicatum est.

C O N C L V S I O S E P T I M A.

*Amplius expenduntur argumenta quibus Adversarii conati fuerunt impedire,
ne quatuor prima propositiones prosciberentur.*

Dum Deputati Lovanienses Romæ instabant pro condemnatione 65. & aliarum quārumdam propositionum ob nimiam earum laxitatem, ibidem adversarii imminentem condemnationem movebatur inter alia hoc argumentum: *vel propositiones illæ sunt certè falsa, & tales, dicebatur, condemnari non debent; vel falsitas est dubia, & ejusmodi condemnari non possunt.* Egregium certè argumentum, quo probaretur nullas propositiones unquam esse condemnandas. In hunc scopum ut nullæ à Lovaniensibus exhibitæ condemnarentur, collimare videntur argumenta quæ in Specimine allegantur, quod aliquousque patet circà 4. primas condemnatas, & magis patet ex sequentibus. Primam Adversariorum judicio condemnare non oportuit; quia disputatur in Belgio, sicut alibi passim in utramque partem, aliis affirmantibus, aliis negantiibus: id est, quia tenetur à nimis multis: Pro secundâ citant authores paucos; pro tertiat unum Tamburinum; pro quartâ unicum Joannem Sanchez: *quasdam* (inquit in eodem specimine) Lovanienses excerpere ex Theisibus Scholasticis semel alicubi defensis, quæ simul defensa simul obliuioni traditæ sunt. Hæc illi. Ex quibus conficitur non facile esse reperibilem propositionem à quâ quantumvis scandalosâ & perniciosa, condemnationem non censemunt arcendam, vel quia eam defendunt *nimirum multi*, ut propterea proscribi non possit; vel quia *nimirum pauci*, ut proscriptio futura sit frustranea. Deinde Adversarii affirmant aut insinuant, quod nulla ex illis, & signanter quod non prima inter condemnatas attulerit scandala in Belgio: ubi *Scandala* videntur vocare solas turbationes: quasi nimirum *Scandala* non sint illa dogmata, quæ etsi sine magna offensione, & sine turbatione populi, cum ingenti tamen animarum strage in proxim deducuntur: imo verò in ejusmodi dogmatibus tantò majora sunt *Scandala*, quantò populus ea audit lubentiùs, & offenditur minùs, ac sequitur promptius. Denique de hac: *Probabiliter existimo Iudicem posse judicare juxta opinionem etiam minus probabilem*, dicunt Adversarii: Certum est Belgii Theologos quæstionem illam tractantes, contrariam prorsus doctrinam tenuisse: *GUILIELMUS HERINX IPRENSIS EPISCOPUM; ELIGIUM BASSAUM, &c.* Ad illa respondeo, latere hīc insigne Sophisma, quia plures ejusmodi Authores quod unā manu destruunt, alterā reponunt: id est, quod directè & in particulari licitum negant, per principium suum reflexum, id est, per generalem sententiam de licto usū opinionis, quam probabilem vocant, stabiliunt velut licitum: v. g. dicendo, prout unus illorum ait. *Nolim condemnare illos qui ex opinione praformatâ procedunt, existimantes sibi licitum esse sequi opinionem alienam etiam minus probabilem*, hi enim eo ipso per reflexum judicium sequuntur practicè propriam opinionem. Verū hi imprimis frustrè laborant discutiendo plurimos casus, in quibus hi afferunt, illi negant licere sequelam opinionis alienæ minus probabilis: nam eo ipso quod fatentur probabilem, fateri coguntur licitum esse, quod velut illicitum exterminare conantur. Deinde eo ipso quod quis alicui opinioni assensum præbet, censet probabiliorem omnibus spectatis, cum ei simpliciter assentiatur & solum de veritate oppositi quamdam formidinem habeat.... In summ. Theol. p. 2. disp. 4. q. 3. Fateatur ergo Author ille se quoque frustrè laborasse querendo an liceat Judicii judicare juxta opinionem

sionem alienam minus probabilem, fateatur, inquam, hoc, si verum sit quod qui ex prefatorum opinione procedunt, existimantes sibi licitum esse sequi opinionem etiam minus probabilem, sequuntur practicè propriam opinionem; adeoque non alienam; item quod probabiliorem, adeoque non minus probabilem. Ex quibus omnibus consecrarium videtur, uti, juxta hunc Authorem, licitum est sequi opinionem probabilem minus tutam, dummodo ea quam in praxi amplectitur sit sua opinio, ita quoque licet sequi minus probabilem & minus tutam alienam, modò opinionem, quae hoc licere afferit, fecerit suam, id est, modò existimet licitum sequi opinionem alienam minus probabilem minus tutam. Tria nunc Lectori examinanda relinquo. Primum an hinc non sit consecrarium quod quilibet author cuiuslibet 65. Propositionum, sine peccato fuerit in praxi secutus suam opinionem probabilem, ut vocant? Secundum: an consecrarium non sit quod sine peccato egerit contrà propriam opinionem, quisquis sibi persuaserit etiam ita sibi licere? Tertium: an haec consistant cum verbis SS. D. N. Innocentii XI. condemnantis 65. propositiones ut scandalosæ & in praxi perniciose, non quia tales fecit ipsa prohibitio, sed quia antè erant scandalosæ & in praxi perniciose. Haec occasione unius Authoris Belgæ qui citatur velut contrarius secundæ inter condemnatas. Alter verbo conscientia petit primo: an unius opinio communi preferri possit in iis quæ etiam sunt juris Divini? Respondeo, inquit cum Sanchez, Bressero & aliis affirmativè, si singularis illa opinio bene fundata sit. Petit secundò an excusatetur à peccato qui sequitur opinionem unius Doctoris absque eo quod eam expendat & postea reperit falsam? Responsio ait est affirmativa: His adde alia sequentia ab eodem asserta: quando quis alienam opinionem putat falsam ex intrinsecis principiis, seu ex vi rationis, potest nihilominus in operando illam amplecti captivando intellectum in obsequium autoritatis Doctorum, qui eam tradunt, credendo quod probabile sit, quamvis tale ipso non appareat: ergo secundum hunc omnes 65. Propositiones erant in praxi securæ, cum tamen Pontifex illas proscribat, quia erant scandalosæ & in praxi perniciose. Frustrè ergo contrà secundam condemnatam allegatur hic Author, cum per doctrinam generalem de licto usu probabilium, securum faciat Judicem judicautem secundum opinionem minus probabilem. Hinc idem ille conformiter ad suum principium generale in terminis, ut aiunt, dicit: Probabile etiam est, posse judicem secundum minus probabilem judicare. Ratio, inquit, est quia nec temere nec imprudenter agit, utpotè quia ratione probabili dicitur, eo enim ipso quo opinio est probabilis, est conformis recte rationi, & consequenter potest eam sequi in judicando. Nec obstat quod altera opinio sit probabilius, & consequenter conformior recte rationi, & ideo potius secundum eam judicandum erit, quia sicuti in mediis ordinatis ad salutem, nemo tenetur eligere, secluso voto, aut juramento, quod melius & securius est, ita in sequendis Doctorum sententiis non tenemur eligere meliorem, &c. Videt hinc Lector qualia sint argumenta quibus Adversarii conati fuerint impedire ne quatuor illæ primæ Propositiones proscripterentur: quamque sit imbecillum ut impeditatnr condemnatio ad instantiam Lovaniensem, quod Belgæ certæ propositionis contrarium teneant in particulari ac directè, cum ejusmodi propositionem (quod sexcenties faciunt Casuistæ) teneant per principium reflexum, id est, per generale principium de sententia probabili, veluti morum regula.

CONCLUSIO OCTAVA.

Natura quatuor primarum Propositionum potissimum ut relucens in ipsarum generali principio de usu Probabilium, non sapit doctrinam Lovaniensem.

Quisquis in aliquali luce intuetur quatuor primas Propositiones, videt in illis insigne nem morum relaxationem, id est ingentia cupiditatum fomenta. Quid enim nisi cupiditas impellere potest ut juxta primam sentias materiam aut formam probabilem, adeoque